

УДК 81'373.423:81'373.46:004

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/89-2-37>**Ірина СУДУК,***orcid.org/0000-0002-0058-9041*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри філології та перекладу

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

(Івано-Франківськ, Україна) *sudukiryna@ukr.net*

ДВОКОМПОНЕНТНІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ СПОЛУЧЕННЯ У ГАЛУЗІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

На сьогодні мовознавці приділяють значну увагу способам утворення термінів із різних галузей наук, проте термінологічні одиниці, утворені синтаксичним способом, досі досліджені недостатньо. У статті проаналізовано двокомпонентні термінологічні сполучення слів у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії. Виявлено, що вони становлять переважну більшість (63,35%) серед усіх термінологічних сполучень слів, зафіксованих у «Глосарії технічних термінів у сфері енергоефективності та відновлюваних джерел енергії» (Львів, 2019), який став джерельною базою дослідження. Виокремлено найбільш продуктивні моделі двокомпонентних термінологічних сполучень слів у термінології енергоефективності та відновлюваних джерел енергії. Зокрема, домінантною є модель із підрядним зв'язком узгодження між компонентами – «прикметник + іменник», за якою утворено 370 термінологічних одиниць. Це пояснюється тим, що прикметники у їхньому складі виконують функцію характеристики предметів і явищ, диференціації та класифікації понять і сприяють точності номінації тих чи тих понять у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії. Крім того, додавання відповідного прикметника до міжгалузевого чи загальнонаукового терміна часто сприяє утворенню спеціалізованого термінологічного сполучення слів у досліджуваній галузі. Також з'ясовано, що серед термінологічних сполучень цієї моделі 72 містять компоненти (один, рідше – обидва), утворені способом композиції або юстапозиції, що дає змогу уникнути більш громіздких конструкцій. На периферії перебувають термінологічні сполучення слів з підрядним зв'язком узгодження, утворені за моделями «дісприкметник + іменник» та «порядковий числівник + іменник» (7 одиниць). Значною продуктивністю відзначається також модель із підрядним зв'язком керування – «іменник + іменник», за якою утворено 116 термінологічних сполучень слів у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії. Малопродуктивною моделлю двокомпонентних термінологічних сполучень із підрядним зв'язком керування є модель «іменник + аббревіатура / аббревіатура + номер / формула хімічної сполуки / літерні позначення певних величин».

Ключові слова: двокомпонентні термінологічні сполучення слів, термінологія, галузь енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, атрибутивні та субстантивні термінологічні одиниці, композити, юстапозиції, продуктивні та непродуктивні моделі творення термінологічних сполучень слів.

Iryna SUDUK,*orcid.org/0000-0002-0058-9041*

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Philology and Translation

Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

(Ivano-Frankivsk, Ukraine) *sudukiryna@ukr.net*

TWO-COMPONENT TERMINOLOGICAL COMBINATIONS IN THE FIELD OF ENERGY EFFICIENCY AND RENEWABLE ENERGY SOURCES

Today, linguists pay considerable attention to the ways of forming terms from various fields of science, but terminological units formed by syntactic means have not been studied sufficiently. The article analyzes two-component terminological combinations of words in the field of energy efficiency and renewable energy sources. It is found that they constitute the vast majority (63.35%) of all terminological combinations of words recorded in the Glossary of Technical Terms in the Field of Energy Efficiency and Renewable Energy Sources (Lviv, 2019), which became the source base of the study. The most productive models of two-component terminological combinations of words in the terminology of energy efficiency and renewable energy sources are identified. In particular, the dominant model is the one with a subordinating relationship of agreement between the components – «adjective + noun», which formed 370 terminological units. This is due to the fact that the adjectives in their composition perform the function of characterizing objects and phenomena, differentiating and classifying concepts, and contribute to the accuracy of nominating certain concepts in the field of energy efficiency and renewable energy sources. Besides, the addition of an appropriate adjective to an interdisciplinary or general scientific

term often contributes to the formation of a specialized terminological combination of words in the field under study. It has also been found that among the terminological combinations of this model, 72 contain components (one, rarely both) formed by composition or juxtaposition, which makes it possible to avoid more cumbersome constructions. On the periphery are terminological combinations of words with the subordinating relation of agreement, formed according to the models «participle + noun» and «ordinal numeral + noun» (7 units). The model with the subordinating relationship of control – «noun + noun» – is also notable for its significant productivity, with 116 terminological combinations of words in the field of energy efficiency and renewable energy sources. An unproductive model of two-component terminological combinations with a subordinate control relation is the model noun + abbreviation / abbreviation + number / formula of a chemical compound / letter designations of certain values.

Key words: two-component terminological word combinations, terminology, energy efficiency and renewable energy sources, attributive and substantive terminological units, composites, juxtaposites, productive and unproductive models of creating terminological word combinations.

Постановка проблеми. У сучасному мовознавстві утворенню термінів різних галузей наук присвячено велику кількість праць. Це зумовлено тим, що термінологічні одиниці належать до прошарку лексики, яка розвивається значними темпами та активно використовується фахівцями багатьох галузей суспільного життя (Фурт, 2020: 7). До того ж наука на сьогодні також стрімко розвивається, що приводить до появи багатьох нових термінів і термінологічних сполучень слів, а отже, перед лінгвістами постає завдання опису та аналізу наявних словотвірних моделей, які вживаються у тій чи тій термінології, для визначення найбільш продуктивних і нормативних із них, таких, які можуть бути використані для утворення нових термінологічних одиниць.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зараз докладно вивченими є способи утворення термінів таких галузей: нафтогазової (С. Дорошенко), економіки АПК (Т. Кравченко), управління персоналом (І. Сидорчук), інформаційних технологій (І. Шилінська), митної (В. Дейнека), медичної (Ю. Дев'ятко), лінгвістичної (Г. Бондаренко), фітомеліоративної (Т. Петрова), соціальної комунікації (М. Комова), цукрового виробництва (Л. Задояна), залізничного транспорту (О. Жукова) тощо. Проте термінологія галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії досі залишається поза увагою дослідників, попри те, що зараз галузь активно розвивається, з'являються словники фахової термінології (зокрема, «Глосарій технічних термінів у сфері енергоефективності та відновлюваних джерел енергії» (Львів, 2019), що став джерельною базою дослідження), опрацювання яких виявляє проблему недостатнього унормування терміносистеми галузі. Крім того, зазначимо, що в названих вище лінгвістичних працях основну увагу приділяють морфологічним способам утворення фахової термінології, тоді як синтаксичним способом у сучасних галузевих термінологіях утворено понад 70% термінологічних одиниць.

Вказане вище зумовлює **актуальність** обраної теми дослідження.

Метою нашої розвідки є описати структуру та особливості словотвірних моделей двокомпонентних термінологічних сполучень у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, виявити, які з них є найбільш продуктивними і відповідно можуть слугувати для утворення нових термінологічних одиниць галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внаслідок аналізу фактичного матеріалу, а саме 980 термінів галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, вміщених у «Глосарії технічних термінів у сфері енергоефективності та відновлюваних джерел енергії», виявлено, що 794 (81%) з них утворено синтаксичним способом. Це підтверджує тенденцію значної продуктивності саме цього способу деривації галузевих термінологій. Його активне використання можна пояснити тим, що поєднання кількох лексичних одиниць замість вживання однієї забезпечує точне передавання змісту позначуваного терміном поняття.

Серед аналізованих у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії значно переважають двокомпонентні термінологічні сполучення слів – 503 термінологічні одиниці, що становить 63,35% від загальної кількості досліджуваних термінів та термінологічних сполучень слів. Вони утворюються за такими моделями:

1) *Прикметник + іменник* – найпродуктивніша модель утворення двокомпонентних термінологічних сполучень загалом і термінології у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії зокрема, компоненти якої пов'язані підрядним зв'язком узгодження. Таких термінологічних сполучень ми зафіксували 370 (46,6%). Переважання цієї моделі зумовлено значним поширенням атрибутивних словосполучень із підрядним зв'язком узгодження у мові загалом (Дейнека, 2012: 173), а також тим, що в галузевих термінологіях велике значення відіграє характеристика понять, пред-

метів і явищ, їх диференціація та класифікація (Дорошенко, 2013: 85), яку й забезпечують прикметники у складі атрибутивних термінологічних одиниць. Термінологічні сполучення із прикметником, утвореним за допомогою суфікса -н-, ми докладно проаналізували у попередній статті, тому в пропонованій розвідці звернемо увагу на наявність серед термінологічних сполучень аналізованої моделі багатьох таких, у яких один або обидва компоненти є складними словами, утвореними способами композиції (переважно) або юкстапозиції (значно рідше). Це пов'язано з тим, що терміни юкстапозити й композити коротші за словосполучення і водночас можуть передати в одному слові два або більше понять відповідної галузі знань, виступаючи, таким чином засобом мовної економії (Симоненко, 1991: 109). Використання таких термінологічних одиниць дає змогу уникнути більш громіздких конструкцій: українські терміни, утворені способом композиції (зокрема, так можуть бути утворені обидва компоненти термінологічного сполучення слів) часто коротші і легші для сприйняття, ніж, наприклад, їхній англійський відповідник, який містить чотири компоненти, порівняймо: *геліотермальні електростанції* – *solar thermal power plants* (Глосарій, 2019: 34).

Термінологічні сполучення слів, які містять у своєму складі композити або юкстапозити, в аналізованій термінології можуть мати таку структуру:

а) складний прикметник-композит + іменник / складний прикметник-юкстапозит + іменник (таких утворень зафіксовано тільки 4). Термінологічних одиниць, утворених за цією підмоделлю нами зафіксовано 52. Це може бути зумовлено тим, що складні атрибутиви, які поєднують кілька основ, дають змогу уточнити основну ознаку предмета чи поєднати кілька ознак в одному слові: *біоенергетичне скло, ультрафіолетове випромінювання, високоефективні насоси вітроенергетичний парк; газобетонні блоки, гідрогеотермальна енергія, дерев'яно-алюмінієві вікна*.

Щодо особливостей композитів, які є компонентами термінологічних сполучень аналізованої підмоделі, зазначимо таке:

19 із них утворені за допомогою так званих аброморфем або «запозичених усічених основ» (Кравченко, 2011: 79; Дорошенко, 2013: 90) в основному грецького походження, таких, як *анти-, біо-, гео-, гідро-, електро-, енерго-, інфра-, топо-, ультра-, фото-*, що мають функцію уточнення основної ознаки предмета, названого субстантивним компонентом: *інфрачервоне випромінювання,*

енергоефективне будівництво, геотехнічний звіт тощо. Використання аброморфем для утворення термінів або компонентів термінологічних сполучень є загалом продуктивним способом композиції для багатьох галузевих термінологій, зважаючи на вимогу інтернаціонального характеру термінів.

Із названих аброморфем найбільшою продуктивністю відзначаються *енерго-* та *фото-*, оскільки утворюють визначальні для галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії назви ознак та процесів: *енергоефективний, енергоощадний, енергооптимізований, фотовольтаїчний* (назва процесу перетворення спадного сонячного світла на електричний струм (Глосарій, 2019: 169)). Ці композити виконують диференційну та класифікаційну функцію, відносячи поняття, назване субстантивним компонентом до галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, порівняймо: *фарба* – речовина для забарвлювання предметів у той чи інший колір (Академічний тлумачний словник) – *енергоощадна фарба* – фарба, якою покривають фасад або внутрішню стіну для зменшення втрат тепла (Глосарій, 2019: 56).

Також виділимо композити, першим компонентом яких є кількісний числівник, що теж може виконувати класифікаційну функцію, наприклад: *однотрубна система* – *двотрубна система*; або входить до складу термінологічних сполучень, характерних тільки для досліджуваної галузі, наприклад, *трилітровий будинок* – цим поняттям характеризують будинки, що споживають (мають споживати) на опалення та гаряче водопостачання близько 3 л рідкого палива або 3 м³ природного газу на м² житлової площі на рік (Глосарій, 2019: 164).

Другий компонент прикметників-композитів часто утворений від дієслова і позначає дію, уточнювану першим компонентом, який вказує на її мету, і водночас, у поєднанні з дієслівним компонентом, на призначення предмета чи процесу, названого компонентом-іменником: *теплозахисне скління, сонцезахисні плівки, сміттєспалювальна установка, теплоізолювальний тиньк, паронепроникна мембрана, газовідвідна система*.

Зауважимо проте, що досліджувана термінологія потребує унормування, оскільки простежується неоднорідність утворення термінологічних сполучень із однакоим першим компонентом-композитом. Так, з метою уникнення ненормативних активних дієприкметників теперішнього часу із суфіксами -ач-, -яч-, -уч-, -юч- вживаються прикметники із суфіксом -альн-, наприклад: *теплоізолювальна опалубка*, але не послідовно. В одному із

композитів із першим компонентом *тепло-*, другим компонентом безпідставно залишено активний дієприкметник із суфіксом *-юч-*: *теплогенеруюче підприємство*. Тоді як значення активної дії тут також можна нормативно передати прикметником із суфіксом *-альн-*, пор.: *теплогенерувальне підприємство*;

б) друга підмодель представлена структурою прикметник + складний іменник-композит, таких конструкцій ми зафіксували 22: *газова електростанція, екструдований пінополістирол, мала гідроелектростанція, мінімальний повітрообмін, проточний водонагрівач*. У термінологічних сполученнях цієї підмоделі класифікаційна функція прикметників стає панівною: атрибутив відносить предмет чи явище, назване складним іменником, до певного виду таких предметів чи явищ, таким чином у термінологічних сполученнях цього типу встановлюються гіперо-гіпонімічні зв'язки між компонентами, де складний іменник називає загальне поняття (є гіперонімом), а прикметник вказує до якого виду цей предмет чи явище належать (є гіпонімом), порівняймо: *електроенергія – вітрова електроенергія, сонячна електроенергія; електростанція – вітрові електростанції, газова електростанція, хвильова електростанція, осмотична електростанція; теплоізоляція – внутрішня теплоізоляція, задувна теплоізоляція, зовнішня теплоізоляція, надкровоквяна теплоізоляція, прозора теплоізоляція; теплообмінник – ґрунтовий теплообмінник, проточний теплообмінник; енергоносії – викопні енергоносії*. Зрідка гіперонімом у таких термінологічних сполученнях слів може бути атрибутив: *проточний – проточний водонагрівач, проточний теплообмінник*;

в) третя підмодель має структуру складний прикметник-композит + складний іменник-композит / складний прикметник-юкстапозит + складний іменник-композит (таких конструкцій нами зафіксовано тільки 4): *багатошарові димоходи, гідрогеотермальні електростанції, інфрачервона термографія, насосно-акумульвальна електростанція*.

Зазначимо, що у проаналізованій моделі термінологічних сполучень переважають інтернаціональні компоненти. Інтернаціоналізмами чи словами іншомовного походження можуть бути усі компоненти термінологічного сполучення слів – *гідрогеотермальні електростанції* – або тільки один із них: *мала гідроелектростанція, двотарифний лічильник*, – що відповідає вимозі інтернаціонального характеру термінології і є особливо актуальним для термінологій технічних наук,

зокрема тих, які на сьогодні активно розвиваються і є визначальними як для життєдіяльності людини, так і для збереження навколишнього середовища, а саме такою є галузь енергоефективності та відновлюваних джерел енергії. Проте є частка термінологічних сполучень, зокрема тих, які позначають частини енергоефективних будівель, що складаються в основному з питомих компонентів: *багатошарові димоходи, одностінні димарі, тонкошаровий розчин*. Це можна пояснити тим, що будівництво є набагато давнішою галуззю науки, у якій відповідно змогла сформуватися власномовна термінологія.

2) Набагато менш продуктивною в досліджуваній галузі є модель двокомпонентних термінологічних сполучень з підрядним зв'язком узгодження *дієприкметник + іменник*. Їх ми зафіксували тільки 6, одне з них, зокрема, має варіативний компонент – прикметник із суфіксом *-альн-*. Усі дієприкметники у складі таких термінологічних одиниць є пасивними, утвореними за допомогою суфіксів *-н-, -ен-* від префіксального дієслова і мають значення результату дії, яку здійснили над об'єктом чи явищем, названим субстантивними компонентом: *вивільнена енергія* (енергія, яку вивільнили), *забруднена ділянка* (ділянка, яку забруднили), *підтверджені запаси* (запаси, які підтвердили), *пропарена черепиця* (черепиця, яку пропарили). Одне із термінологічних сполучень аналізованої моделі має значення активної повторюваної дії: *опалюване приміщення*. Що ж до термінологічного сполучення з варіативним першим компонентом – *збалансований / балансувальний цикл* (Глосарій, 2019: 66), то, на наш погляд, слід було б у цьому разі скалькувати його англійський відповідник *balancing circle*, який складається з двох іменників і може бути перекладений як «балансування циклу», зважаючи на значення самого терміна. Тут йдеться насамперед про відповідні дії, пов'язані із закупівлею електроенергії, що більш доречно передати віддієслівним іменником: «якщо, наприклад, експлуатант когенераційної установки виробляє електроенергію та подає її до електричної мережі, ця кількість електроенергії може бути взята в іншому місці цієї мережі без необхідності влаштування між когенераційною установкою та покупцем електроенергії прямого з'єднання, яким володіє виробник електроенергії. Проте обов'язковою передумовою є, звичайно, наявність можливості подавання електроенергії до електричної мережі оператора чи її відбирання звідти. Збалансований цикл формується для виконання математичних і комерційних розрахунків (підкреслення наше. – І. С.). Отже, наприклад,

відсутність прямого зв'язку з дрібним виробником електроенергії не є принциповою перешкодою для продажу електроенергії зацікавленій стороні» (Глосарій, 2019: 66). Порівняймо підкреслене у визначенні речення із запропонованим нами термінологічним сполученням слів: **Балансування циклу** проводиться для виконання математичних і комерційних розрахунків. У будь-якому разі використання в цьому реченні прикметника *балансвальний* є недоречним, оскільки, вважаємо, втрачається прозорість ознаки, яка лягла в основу називання. До того ж ознакою в нормованої термінології є відсутність синонімів, які заважають взаєморозумінню між фахівцями (Фурт, 2020: 20).

3) Найменш продуктивною моделлю двоконпонентних термінологічних сполучень із підрядним зв'язком узгодження є модель *порядковий числівник + іменник*, за якою утворено термінологічне сполучення слів, що позначає орендну плату, яка покриває комунально-експлуатаційні витрати на утримання будинку – *друга оренда* (Глосарій, 2019: 46).

4) Значною продуктивністю відзначається також модель із підрядним зв'язком керування *іменник + іменник*. За нею утворено 116 термінологічних сполучень слів у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, що становить 23,06% усіх двоконпонентних термінологічних одиниць, зафіксованих у досліджуваному «Глосарії...».

Зважаючи на значення та зв'язок компонентів, які складають термінологічні одиниці цієї моделі, можна виділити дві групи таких термінологічних сполучень:

а) віддієслівний іменник у називному відмінку зі значенням опредмеченої дії + іменник у родовому відмінку (зрідка – в орудному), що позначає предмет чи явище, стосовно якого виконують дію, позначену першим компонентом: *генерування електроенергії, забезпечення якості, забруднення довкілля, закислення ґрунту, залучення громадськості, захист будівель, збереження вартості, ізоляція труб, керування навантаженням, надходження тепла, контроль якості, озеленення даху, рекуперація тепла, теплоізоляція покрівлі, покриття даху* (дублет – *покрівля*). Щодо останнього термінологічного сполучення зауважимо, що тут словосполучення з віддієслівним іменником як основний термін у словнику вважаємо недоречним, оскільки перший компонент «покриття» можуть зрозуміти як процес, дію щодо об'єкта «дах», а визначення термінологічного сполучення описує результат цього процесу – «покрівлю» (Глосарій, 2019: 122). Тому доцільно,

на наш погляд, залишити тільки однослівний термін «покрівля»;

б) іменник у називному відмінку + іменник у родовому відмінку, що позначає ознаку першого субстантивного компонента: *адміністрація будинку, вологість повітря, ефект рикошету, температура джерела, система кондиціонування*.

Щодо структури компонентів зазначимо, що, на відміну від моделі прикметник + іменник, головне слово термінологічних сполучень цієї моделі переважно не є складним іменником, тільки у чотирьох випадках це іменники-композиції *теплоізоляція* та *гідроізоляція* та в одному випадку трапляється іменник-юстапозит – *план-графік*.

Зрідка також трапляються термінологічні сполучення, до складу яких входять відантропонімічні назви. Проте для досліджуваної термінології вони майже не характерні: ми зафіксували тільки 2 такі одиниці. Як і в інших термінологіях, це назви показників чи процесів, другий компонент яких лише називає ім'я їхнього винахідника: *показник Петтенкофера, процес Карно*.

5) Також малопродуктивною моделлю двоконпонентних термінологічних сполучень у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії є модель іменник + аббревіатура / аббревіатура та номер / формула хімічної сполуки / літерні позначення певних величин (після яких у дужках зазначено, що саме вони позначають). Таких термінологічних одиниць ми зафіксували 10 (близько 2% від загальної кількості усіх двоконпонентних термінологічних сполучень у досліджуваній термінології): *баланс CO₂, елементи ДІМ, коефіцієнт К, показник «g» (коефіцієнт пропускання енергії), показник U (коефіцієнт теплопередачі), стандарт DIN EN 13829, стандарт EN, РІО конференція*.

Висновки. Отже, двоконпонентні термінологічні сполучення у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії домінують у досліджуваній термінології (становлять 63,35% від загальної кількості досліджуваних термінів та термінологічних сполучень слів) та утворюються за двома найбільш продуктивними моделями: з підрядним зв'язком узгодження (прикметник / дієприкметник / порядковий числівник + іменник – 64%) та з підрядним зв'язком керування (іменник + іменник або іменник + аббревіатура / аббревіатура та номер / формула хімічної сполуки / літерні позначення певних величин – 36%). Уникнути більш громіздких конструкцій дає змогу утворення сполучень, одним (рідше двома) із компонентів яких є складні іменники чи прикметники композиції або юстапозити. Аналіз деяких термінологічних сполучень засвідчив, що досліджувана терміноло-

гія потребує внормування, адже тут досі трапляються активні дієприкметники теперішнього часу із суфіксами -уч-, -юч-, -ач-, -яч- поряд із домінуванням в інших термінологічних сполученнях слів нормативних прикметників із суфіксом -альн- чи

відповідних віддієслівних іменників. **Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку** є аналіз багатоконпонентних термінологічних сполучень у галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <https://sum.in.ua> (дата звернення: 12.05.2024).
2. Бондаренко Г. П. Морфологічні способи творення галузевих термінів на позначення понять лінгвістики. *Вчені записки Тернопільського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Том 31 (70). № 4. Ч.1. С. 12-17.
3. Глосарій технічних термінів у сфері енергоефективності та відновлюваних джерел енергії / за ред. О. Масняка, С. Павлюка, І. Яремко, Г. Траяновського; пер. з нім. О. Блашук. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 212 с.
4. Дев'ятко Ю. С. Дери́ваційна характеристика медичних термінів (на матеріалі стоматологічних текстів). *Вісник Одеського національного університету. Сер. : Філологія*. 2019. Т. 24. Вип. 1 (19). С. 21-28.
5. Дейнека В. Синтаксичний спосіб творення термінів в українській митній термінології. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Б: Гуманітарні науки*. 2012. Вип. 1-2. С. 170-178.
6. Дорошенко С. Українська термінологія нафтогазової промисловості: становлення і розвиток. Полтава : Видавництво ПолтНТУ, 2013. 139 с.
7. ДСТУ 3966-2000. Термінологія. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять [Чинний від 2001-01-01]. Київ : Держстандарт України, 2000. 32 с.
8. Жукова О. Т. Синтаксичний спосіб творення термінів галузі залізничного транспорту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2015. № 15. Т. 1. С. 32-34.
9. Задояна Л. Морфологічний спосіб творення термінів цукрового виробництва в українській мові. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/6789/1589> (дата звернення: 12.05.2024).
10. Комова М. Творення термінів соціальної комунікації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2010. № 675. С. 115-120.
11. Кравченко Т. Способи творення галузевих термінів на позначення понять економіки АПК. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2011. № 709. С. 79-83.
12. Петрова Т. Морфологічні способи термінотворення (на матеріалі сучасної української фітомеліоративної термінології). *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 2018, Vol. VI, pp. 121-129.
13. Сидорчук І. О. Суфіксальний спосіб творення українських термінів управління персоналом. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2015. Вип. 57. С. 114-115.
14. Симоненко Л. О. Формування української біологічної термінології. Київ : Наукова думка, 1991. 152 с.
15. Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. Термінологія : навч. посіб. Кривий Ріг : ДОННУЕТ, 2020. 172 с.
16. Shylinska I. Ways of information technology terminology formation. *Південний архів : зб. наук. праць. Філологічні науки*. 2019. Вип. 78. С. 89-92.

REFERENCES

1. Akademichnyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy (1970-1980). [Academic explanatory dictionary of the Ukrainian language] URL:<https://sum.in.ua> (accessed 12 May 2024). [in Ukrainian].
2. Bondarenko H. P. (2020) Morfolohichni sposoby tvorennia haluzevykh terminiv na poznachennia poniat lnhvistyky. [Morphological methods of formation of subject-specific terms defining the concepts in linguistics] Vcheni zapysky Ternopilskoho natsionalnoho universytetu im. V. I. Vernadskoho. Seria: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii, vol. 31 (70). 4. P. 1. 12-17. [in Ukrainian].
3. O. Masniak, S. Pavliuk, I. Yaremko, H. Traianovskyi (eds.) (2019) Hlosarii tekhnichnykh terminiv u sferi enerhoefektyvnosti ta vidnovliuvanykh dzherel enerhii [Glossary of technical terms in the field of energy efficiency and renewable energy sources] Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 212 [in Ukrainian].
4. Deviatko Yu. S. (2019) Deryvatsiina kharakterystyka medychnykh terminiv (na materialy stomatolohichnykh tekstiv). [Derivative characteristics of medical terms (based on the texts related to dentistry)] Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Ser. : Filolohiia, vol. 24. 1 (19). 21-28. [in Ukrainian].
5. Deineka V. (2012) Syntaksychnyi sposib tvorennia terminiv v ukrainskii mytnii terminolohii. [Syntactic way of creating terms in Ukrainian customs terminology] Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu. Ser. B: Humanitarni nauky, vol. 1-2. 170-178. [in Ukrainian].
6. Doroshenko S. (2013) Ukrainska terminolohiia naftohazovoi promyslovosti: stanovlennia i rozvytok. [Ukrainian terminology of the oil and gas industry: formation and development], Poltava : Vydavnytstvo PoltNTU, 139. [in Ukrainian].
7. State Standard of Ukraine (2000) DSTU 3966-2000. Terminolohiia. Zasady i pravyla rozroblennia standartiv na terminy ta vyznachennia poniat [Chynnyi vid 2001-01-01] [DSTU 3966-2000. Terminology. Principles and rules of development of standards for terms and definition of concepts [Effective from 2001-01-01]]. Kyiv : Derzhstandart Ukrainy. [in Ukrainian].
8. Zhukova O. T. (2015) Syntaksychnyi sposib tvorennia terminiv haluzi zaliznychnoho transportu. [A syntactic way of creating terms of the railway transportation industry.] Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia, vol. 15 (1). 32-34. [in Ukrainian].

9. Zadoiana L. (2011) Morfolohichni sposib tvorennia terminiv tsukrovoho vyrobnytstva v ukrainskii movi. [Morphological way of creating terms of sugar production in the Ukrainian language] URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/6789/1589> (accessed: 12 May 2024). [in Ukrainian].
10. Komova M. (2010) Tvorennia terminiv sotsialnoi komunikatsii. [Creation of terms of social communication.] Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha». Seriia «Problemy ukrainskoi terminolohii», 675. 115-120. [in Ukrainian].
11. Kravchenko T. (2011) Sposoby tvorennia haluzevykh terminiv na poznachennia poniat ekonomiky APK. [Ways of creating industry terms to denote the concepts of agro-industrial complex economy] Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha». Seriia «Problemy ukrainskoi terminolohii», 79-83. [in Ukrainian].
12. Petrova T. (2018) Morfolohichni sposoby terminotvorennia (na materialy suchasnoi ukrainskoi fitomelioratyvnoi terminolohii). [Morphological methods of term formation (on the material of modern ukrainian phytomeliorative terminology)] Studia Ukrainica Posnaniensia, Vol. VI, 121-129. [in Ukrainian].
13. Sydorchuk I. O. (2015) Sufiksalnyi sposib tvorennia ukrainskykh terminiv upravlinnia personalom. [Suffix method of creation of Ukrainian personnel management terms] Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia «Filolohichna», 57. 114-115. [in Ukrainian].
14. Symonenko L. O. (1991) Formuvannia ukrainskoi biolohichnoi terminolohii. [Formation of Ukrainian biological terminology], Kyiv : Naukova dumka, 152. [in Ukrainian].
15. Furt D. V., Dmytruk L. A. (2020) Terminolohiia : navch. posib. [Terminology : study guide], Kryvyi Rih : DONNUET, 152. [in Ukrainian].
16. Shylinska I. (2019) Ways of information technology terminology formation. Pivdennyi arkhiv : zb. nauk. prats. Filolohichni nauky. vol. 78. 89-92.